РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Всї листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 23-го марта 1915. Ч. 34. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, March 23, 1915. N. 34.

ЗАВЗЯТІ БИТВИ ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ.

Москалї програли цїлком зимову боротьбу за Карпати.

Російське військо знова у Східних Прусах.

Велика турецька побіда в Дарданельськім проливі.

В ГАЛИЧИНЇ І НА БУКОВИНЇ:

АВСТРІЙЦЇ ВІДБИЛИ ВСЇ РОСІЙСЬКІ НАПАДИ ПІД КАРПАТАМИ І НАД ДНІСТРОМ.

ВІДЕНЬ (через Лондон), дня 20. марта. — В Карпатах в околици коло Лупкова і Смольника (на полудне від Сянока) були завзяті бої артилерії. Російський нічний напад на гірських верхах на полудневий захід від Балигорода відбито.

Великі сили російського війска вдарили були вчера на наші становища на північ від переходу коло Ужока (Ужок лежить на полудне від Турки). Відбито їх з тяжкими для них стратами.

В полудневo-східній части Галичини (між Станиславовом і Коломиєю) вчера була кровава битва передполуднем. Москалї виконали цїлий ряд нападів на середину нашої боєвої лїнії і на ліве крило, але ніодин напад їм не повдастив ся. Москалї в тих нападах потерпіли тяжко; по відвороті лишили воші поле бою вкрите трупами. Там взяли ми в тих боях пятьох офіцирів і 500 жовнїрів у полон.

В західній Галичині положенє не змінило ся.

БИТВИ ПІД ПЕРЕМИСЬКОЮ ТВЕРДИНЕЮ.

ВІДЕНЬ (через Лондон), дня 21. марта. — Вчера здовж цїлого карпатського фронту не було важнїйших воєнних подій, але в кількох місцях були гарматні перепалки.

На північний захід від Надвірної (на полудневий захід від Станиславова) відбито нічний напад кількох російських баталїонів. В инших місцях боєвого фронту в Галичинї панує тишина.

Перемиська залога виконала вчера випад з твердинї у східнім напрямі і втягнула в битву значні сили російської облогової армії, які по кілька годинній битві уступили.

КРОВАВІ БИТВИ НА БОЙКІВЩИНЇ І НА ЛЕМКІВЩИНЇ.

ВІДЕНЬ, столиця Австрії, (через Лондон), дня 22. марта. — Вчера в Карпатах були кроваві і завзяті битви коло переходу біля Ужока (на полудне від Турки).

В ночи Москалї пробували виконати несподіваний напад на наші корисні становища, одначе їх намаганя розбили ся, бо наша артилерія прогнала їх, завдавши їм болючі страти.

Рано Москалї нанново пробували напасти вже зі скріпленими силами, але також безуспішно.

В деяких частях боєвої лінії були вчера битви цїлий день. Вечером прогнано всї російські відділи, котрі силкували ся вдарити приступом на наші становища над рікою Сяном, близко Смольника (недалеко Сянока). **Там взяли ми до неволї 1.070 Москалів.**

В инших місцях галицької і буковинської боєвої лїнії не було вчера важнїйшої воєнної події.

МОСКАЛЇ ПРОМОВЧУЮТЬ ВИСЛІД БИТВ У ГАЛИЧИНЇ.

ПЕТРОГРАД, столиця Росії (через Лондон), дня 20. марта. — В Карпатах неприятель намагав ся вчера вдарити на наші становища в західній Галичинї коло Ценжковіц (над рікою Бялою, котра впадає від сходу до Дунайця, на полудне від міста Тарнова), коло Горлиць і Ропиці руської (на Лемківщинї) і в напрямі до міста Стрия у східній Галичинї.

В инших місцях воєнного фронту не було нічого важнїйшого.

Замітне, що ся урядова телєграма з російської столиці нічого не каже про відбитє австрійських нападів у згаданих висше околицях анї про побитє Австрійців. Видно там Москалї понесли сильні пораженя і признають ся до них в той спосіб, що промовчують вислід битв.

МОСКАЛЇ ЧВАНЯТЬ СЯ УСПІХАМИ ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ.

ПЕТРОГРАД, столиця Росії (через Лондон), дня 21. марта. — Вчера завдали наші війска удар угорській 39-тій дивізії гонведів у західній Галичинї коло Ценжковіц.

В околици на полудне від Горлиць (Лемківщина) наші війска виступили перебоєм проти австрійського нападу. У битві полонили ми 800 австрійських жовнїрів.

Австрійцї виконали напади на наші війска також в инших місцях, але безуспішно.

В полудневo-східній части Галичини триває битва на північ від Надвірної (на полудне від Станиславова). **Австрійцї заняли там сильно укріплені становища.**

Під Перемишлем Австрійцї отворили гарматний огонь на наші становища в четвер рано та стріляли цїлий день і цїлу ніч, нищучи богато амуніції (5 місяців не мали до кого стріляти, то можуть собі тепер позволити).

В пятницю рано перемиська залога виконала завзятий випад з кріпости у східнім напрямі на наш фронт в околици села Медики.

О 2-гій годинї пополудни неприятель уступив, понісши тяжкі страти.

Ми полонили 3.000 жовнїрів з 23-ої дивізії гонведів, яка становить зерно перемиської залоги.

БИТВИ ПІД ПЕРЕМИШЛЕМ.

ПЕТРОГРАД (через Лондон), дня 22. марта. — На наші війска, які стали під Перемишлем, австрійська залога отворила з самого початку сильний гарматний огонь. **Протягом перших 24-рох годин Австрійцї висипали 20.000 гарматних куль.**

Москалї догадують ся, що Австрійцї може тому так завзято стріляли, бо хотять радше вичерпати засіб амуніції ніж мали би її дістати в свої руки Москалї на случай, як би твердиня впала в їх руки.

Австрійські війска пробували дістати ся з під Карпат під перемиську твердиню, де хотіли получити ся із залогою, яка в тій цїли випала була з кріпости, одначе ми до того не допустили.

З тої російської телєграми видно, що Австрійцї мусять мати на північ від карпатських переходів коло Лупкова (Лемківщина) і коло Ужока (Бойківщина) великі сили своїх війск, коли ішли вже під Перемишль, щоби получити ся з залогою твердинї та освободити її з російської облоги.

Москалї в тій телєграмі дивують ся також, чому Австрійцї так рясно засипають їх гарматними кулями і догадують ся, кажуть, що вони хотять знищити амуніцію, аби не дістала ся в російські руки. Коли би ходило о знищенє амуніції і гармат, то на се є далеко простійші способи, а що залога так обильно сипле кулями, що аж задивувала Москалїв і спонукала їх застановити ся над сею справою, то причина безперечно та, що залога має надмір амуніції, бо 5 місяців не було до кого стріляти (Москалї стояли далеко поза огневою лїнією), отже тепер може собі позволити навіть на найбільше немилий Москалям огонь зі своїх гармат, хоч можливо теж, що раз вдало ся Москалям вгадати.

МОСКАЛЇ ПРОГРАЛИ БОРОТЬБУ ЗА КАРПАТИ.

БЕРЛІН (через Лондон), дня 20. марта. — Воєнний кореспондент тутешньої німецької ґазети „Берлїнер Цайтунґ ам Міттаґ" Ґеорґ Ленгоф прислав вчера до своєї ґазети таку телєграму з австрійської головної кватири:

Російський наступ на Карпати вже зломаний цїлком, а зломаний скорше ніж того можна було згори сподївати ся. Ішли вони на Карпати з великою силою та з поспіхом і горячкою, а тепер все те вже впало. Найсильнїйше напирали Москалї на австрійсько-нїмецькі війска на схід від Лупківського переходу (між Лютовисками і Туркою, на Бойківщинї; там хотїли Москалї замкнути Австрійцям і Нїмцям шлях до Перемишля). Висилали там Москалї величезні маси війск, але австрійські і нїмецькі війска все їх відбивали та поволи, але постійно випирали їх, здобуваючи все їх становища і посуваючи ся дальше.

Москалї ішли проти австрійсько-нїмецьких становищ **в пяти лїніях,** які стояли одна за другою. Як витято першу лїнію, зараз виступала друга лїнія і так дальше, поки не побито всїх. У російськім війску були там всякі люди без огляду на вік і на здатність до військової служби. Були навіть військові кравцї, кухарі і т. д., тож не диво, що не було ладу і зрозуміня положеня. Раз Нїмцям вдало ся обійти тяжкою дорогою Москалїв серед ночи. Показало ся, що не мали вони там навіть варти. Нїмцї підійшли до відділу машинових карабінів. **Військо спало і нїчого не чуло.** Ледви побудили ся, а вже все було в нїмецьких руках. Москалї били ся з легковаженєм житя. Стріляли стоячи і цїлим своїм тїлом виставляли ся на неприятельський огонь.

В нападаючих відділах були переважно Сиберійцї. Били ся вони завзято і не піддавали ся добровільно, хиба їх зловлено в закопах.

В Галичинї а зокрема в Карпатах дальше лютує негода. Снїги спали такі великі, що конї в них потапають.

Серед Австрійцїв і Нїмцїв у Галичинї панує знаменитий настрій.

—o—

В НІМЕЧЧИНЇ:

МОСКАЛЇ ЗНОВА У СХІДНИХ ПРУСАХ.

БЕРЛІН (через Лондон), дня 21. марта. — На східнім поли війни в російській Польщі не було вчера важнїйших подій.

На півночи перейшли Москалї нїмецьку границю і заняли в крайній північній части Східних Прус пристань Мемель (над Балтійським морем).

ПЕТРОГРАД (через Лондон), дня 21. марта. — Наші війска виперли Нїмцїв у північній части російської Польщі поза границю, перейшли нїмецьку границю і заняли надбалтійську пристань Мемель по битві на улицях міста, в якій брали участь також цивільні мешканцї.

По лївій сторонї ріки Нїмна наші війска по кількадневній битві виперли Нїмцїв з їх становищ і заняли село Пілвішкі.

Дальше на полудневий захід, над рікою Нарвою, Нїмцї без впину нападають на наші становища.

Впрочім не було на цїлім фронтї в російській Польщі важнїйших змін.

—o—

НА МОРИ:

В ДАРДАНЕЛЯХ ПОТОНУЛО ОДНОГО ДНЯ ТРИ ВЕЛИКІ ВОЄННІ КОРАБЛЇ; КІЛЬКА УШКОДЖЕНИХ.

ЦАРГОРОД (Константинополь), столиця Туреччини, (через Берлїн і Лондон), дня 20. марта. — **Урядове оповіщенє турецької головної кватири доносить про затопленє двох анґлїйських воєнних кораблїв і одного французького в Дарданельськім проливі.** Затоплено їх при помочи торпед.

Анґлїйська і французька управа воєнної фльоти оголосили вчера вісти, що ті три воєнні кораблї потонули в Дарданелях, наїхавши на підводні міни (у віддаленю яких 10 американських миль від візду до Дарданелїв з Еґейського моря).

Окрім трох затоплених кораблїв ще **два воєнні кораблї понесли тяжкі ушкодженя** від турецьких ґарматних куль, а се: анґлїйський корабель „Інфлексибл" і французький „Ґолюа". Сі два кораблї так тяжко потерпіли, що відтягнено їх з области воєнних ділань. Ушкодженє тих двох воєнних кораблїв признають також Анґлїйцї і Французи, але тут загально сподївають ся, **що більше є ушкоджених анґлїйських і французьких воєнних кораблїв.**

Анґлїйцї доносять, що залоги із своїх затоплених кораблїв вони виратували, **але залога французького воєнного корабля майже вся потонула.** Із залоги в силї около 800 осіб виратувано всего тільки 64 осіб.

Залоги ушкоджених кораблїв також богато потерпіли в убитих і ранених.

Страти, які понесли Анґлїйцї і Французи за один день у Дарданельськім проливі, є дуже значні. Всї три затоплені воєнні кораблї належали до більшого типу.

Корабель „Іррезістибл" (анґлїйський) мав 15.000 тон містоти, а залога його виносила 780 людий;

Корабель „Ошен" (анґлїйський) мав 12.950 тон містоти, а залога його виносила 750 людий;

Корабель „Буве" (французький) мав 12.205 тон містоти й около 800 людий в залозї.

Ушкоджені воєнні кораблї меньше-більше розмірами були подібні до затоплених.

ФРАНЦІЯ ПРИЗНАЄ СТРАТУ СВОГО ВОЄННОГО КОРАБЛЯ ІЗ ЗАЛОГОЮ.

ПАРИЖ, столиця Франції, дня 20. марта. — Нині оголошено тут урядово про страту воєнного корабля „Буве" який потонув у Дарданелях, влучений торпедою.

Залога затопленого корабля виносила в часї мира 621 людий, але підчас війни її значно збільшено. **Із залоги виратувано лише 64 людий.**

Инші французькі кораблї, які брали участь у битвах в Дарданельськім проливі, потерпіли тільки малі ушкодженя.

СТРАТИ СОЮЗНИКІВ У ДАРДАНЕЛЯХ БУЛИ ВЕЛИКІ.

БЕРЛІН (бездротна телєґрама до Сейвіл, Л. Ай.), дня 21. марта. — Турецькі вісти, які нині сюди наспіли, доносять, що анґлїйсько-французька союзна фльота понесла у Дарданельськім проливі більші шкоди ніж подавали перші вісти.

Анґлїя і Франція стратили там три великі воєнні кораблї, які мали залогу 2300 людий і гармат ріжного рода мали понад 150. **Крім того три або чотири великі воєнні кораблї так тяжко ушкоджені, що не можуть вже брати участи у війнї.** Крім згаданих двох кораблїв: французького „Ґолюа" й анґлїйського „Інфлексібл" потерпів ще тяжке ушкодженє „Юрієлос", який влучили турецькі ґранати. Ґранати знищили в тім корабли машинерію та вбили всїх людий, що там знаходили ся.

Доси неприятельська союзна фльота нїчого не осягнула в Дарданелях. **Форти, на які доси висипали анґлїйські і французькі кораблї понад 100.000 гарматних куль, стоять цїлі, ненарушені.**

Страти Турків у людях доси були дуже малі, але Анґлїйцї і Французи понесли вже тяжкі страти.

ТУРКИ ДЯКУЮТЬ АНҐЛЇЙЦЯМ, ЩО ВИБУДУВАЛИ ЇМ ДОБРІ ФОРТИ НАД ДАРДАНЕЛЯМИ. — НЕМА НАДЇЇ НА ЗДОБУТЄ ДОРОГИ ДО ЦАРГОРОДА.

БЕРЛІН (бездротна телєґрама до Сейвіл, Л. Ай.), дня 20. марта. — Нїмецька ґазета „Франкфуртер Цайтунґ" пише, що Турки повідають, що вдячні Анґлїї за те, що побудували їм сильні форти і батерії над Дарданельським проливом. Анґлїя побудувала їх проти Росії ще тоді, як ворогувала з нею, аби Росія не могла дістати ся до Царгорода, **а тепер сама не може здобути своїх фортів.**

В лондонській анґлїйській ґазеті „Таймс" пише військовий знавець полковник Репінґтон, **що всї заходи, щоби здобути Дарданелї і Царгород, не доведуть нї до чого, бо форти є за сильні на кулї з корабельних гармат. Здобути дарданельські форти — пише дальше Репінґтон — можна лише тоді, як би Анґлїї і Франції вдало ся висадити на сушу 200.000-чну армію.**

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

American Association of Foreign Language Newspapers — Membership Label

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

ПОЛЬСЬКО-ЖИДІВСЬКИЙ СПІР.

У великих нюйорських часописах, як: „Дн Сон", Дн Таймс" і ин., находимо під теперішну пору статї й замітки на тему: „Знущанє Поляків над Жидами". Читаєш сї донесеня і з дива не виходиш: Поляки, ті Поляки, що цїлими десятками лїт кричать за свободою, що представляють себе перед цїлим культурним сьвітом як борцї за „вільність, рівність і братерство" — вони рівночасно допускають ся найпідлійших злочинів супроти других народів, які хочуть — не самостійної держави — але вільного спокійного житя денебудь.

При помочи своєї лїтератури й культури зуміли Поляки приєднати для себе визначних чужинців, які стали агітаторами за самостійною Польщею. Такий пр. данський критик Юрій Брандес так перейняв ся польською ідеєю, що не лише написав окрему книжку про Поляків, але де міг, то розголошував справу самостійної Польщі, а навіть став таким загорілим польським прихильником, що нарочно мовчав про польсько-український спір в Галичині, щоби не представити Поляків у злім сьвітлї. До сеї сторонничости признав ся сам Брандес в однїй своїй статї писанім в лондонській часописи „Дн Дей". Сю сторонничість оправдує Брандес тим, що не хотів шкодити Полякам в опінії, але супроти страшних фактів польського знущаня над Жидами він вкінци мусить їх здемаскувати.

І власне теперішна війна виказала цїлу моральну гниль польських провідників та їх підлі способи для знищеня немилих собі народів.

Ми зазначили в наголовку, що розходить ся о польсько-жидівський спір. Власне сей спір розвиває ть ся чимраз дальше і стає чимраз голоснїйшим. Але сей спір не є лише в часописях — нї, сей спір повстав **на тлї кровавих злочинів, яких допускаєть ся польське населенє на Жидах.** Описи поодиноких злочинів згідні в однім: денунціяція Жидів на два фронти.

От приклади: В селї Н. в Польськім Королївстві є кілька жидівських родин, які займають ся торговлею. Війт сього села, Поляк, чекає на прихід чужого війска, щоби позбути ся Жидів. Приходять Австрійцї; їм доносить польський війт, що Жиди, се російські шпіони, що вони чекають відповідної хвилї, щоби спровадити російське війско. Комендант, що лише один чи два дни зістає в селї, а потім має йти дальше, є обовязаний забезпечити себе перед зрадою. Отже на донос Поляка вішає зовсїм невинних Жидів, а тимчасом жидівські склепи дістають ся в руки війта, який роздає їх своїй родинї і вони торгують окровавленим добром. На другий день приходять Москалї. Голодні, кидають ся на припаси живности. Кількох салдатів захорувало на жолудок, бо довший час нїчого не їли, а тепер несподївано обїли ся. Сю хвилеву хоробу кількох салдатів використують знова Поляки і доносять російському комендантови, що Жиди затроїли средства поживи в порозуміню з австрійською армією. В таких випадках навіть нїхто не думає, чи се можливе, але цїле село і війско кидають ся на тих кілька жидівських родин і ріжуть їх живцем.

В той спосіб приготовили Поляки смерть для своїх співмешканців. Вони вже за часів мира мусїли мати цїлковито викінчений плян, як позбути ся усїх чужинців зі своєї землї. І тому не лише з Жидами так поступають, але навіть робили так з Українцями таки на їх власній земли. З початку війни кинули вони на всїх Українців підозрінє, що вони російські зрадники; вслїд за тим пійшло масове арештованє українських патріотів таки самими Поляками, бо вони мали власть у своїх руках. Кілько при тім невинно страчено без суду, про се хиба колись припадково довідаєть ся сьвіт. А в занятій Росією Галичинї? Чи не устроюють Поляки жидівських погромів, чи не доносять на Українців, що вони „австрійські шпіони?" І так все на два боки готові Поляки до зради, коби лише позбути ся полїтичних противників.

Але, коли Жиди мають силу і зручність і вміють свою справу зробити голосною в часописях, то ми, Українцї, не вміємо навіть вияснити справи чужинцям та виказати, що ми є характерний нарід і не послугуємо ся нїякою зрадою. І так, завдяки нашій недбалости, ми ще дотепер стоїмо під пятном зради на два боки...

ОБЛОГА ПЕРЕМИШЛЯ.

Втрати Москалїв, що облягають Перемишль, є дійсно величезні. Признає се сама Росія. Дотепер виносять сї втрати найменьше 100.000 людий. Москалї мимо розпучливих зусиль не віднесли нїяких успіхів, бо не лише, що Перемишль відбиває всї напади, але його залога сама робить напади на Москалїв і забирає їх богато в полон. Щораз більше тратять Москалї надію на здобутє твердинї, тимбільше, що їх війска кождої хвилї можуть забрати ся з Галичини.

Підчас першої облоги ґенерал Радко Дімітрієв мав після найновійших обчислень 7 дивізий піхоти і корпус кінницї. Теперішна армія під Перемишлем зістала значно скріплена — про шо доносять російські часописи. Сила сеї армії виносить що найменьше 200 тисяч людий.

Оборона Перемишля буде записана в історії як одна з найважнїйших подій. Російські втрати дійшли тут до такого числа, що рівнають ся втратам понесеним в найкровавійших боротьбах протягом трох останних столїть. І так під Мукденом втратили Москалї 96.000 людий з цїлої армії, що числила 310.000 людий. Втрати під Перемишлем є два рази більші нїж втрати Москалїв в битві під Шаго, де 210 тисяч Москалїв бороли ся зі 145 тисячами Японців.

Щодо числа облягаючої армії за останних 300 лїт то облога Перемишля стоїть на другім місци. Лише нїмецька армія, яка облягала 1870 р. Париж, була чисельно більша, бо виносила 240.000 людий. Відень в роцї 1683, Севастополь в роках 1854 і 1855, Мец в роцї 1870 — сї твердинї були облягані арміями, які не перевисшали числа 200.000. Порт Артур здобувало 140.000 Японців, а боронило 40.000 Москалїв.

Тілько само меньше-більше виносили обі армії, російська й австрійська підчас першої облоги Перемишля. Лише, що Японцї здобули Порт Артур, а Москалї мусїли соромно відступити дня 15. жовтня. Після дотеперішних вістий з другої облоги Перемишля Москалї не мають найменьших виглядів на здобутє сеї кріпости.

З ТАБОРУ БРАНЦІВ НА СИБІРИ.

Кождого жовніра, який дістав ся в російський полон, обгортає передівсїм страх перед висланєм його на Сибір. Дрожить він вже на саму гадку про тамошну лють — зимно і про муки при роботах в тамошних копальнях. Тимчасом п. Рудольф Г. Петерсен, член відділу для полонених Нїмців, описав досить докладно відносини серед воєнних бранців на Сибіри і заявив, що ті відносини зовсїм не є страшні, а в кождім разї є вони під многими зглядами меньше прикрі нїж відносини серед воєнних бранців в Анґлїї і Франції. Правда, що більшу часть воєнних бранців перевозять Москалї до сибірських міст і сїл і що транспорт бранців зелїзницею, який триває 2 до 3 тижнї, є прикрий. За те російське населенє відносить ся до бранців в кождім случаю приязно і нема таких случаїв як у Франції, де чорні жуави (французькі жовніри в Африцї зпоміж місцевої людности) колять баґнетами ранених бранців в часї транспорту зелїзницями.

На Сибіри розміщують ся воєнних бранців в місцевостях поблизких до осїдків сибірських властий, а то в західнім Сибіри в околицях Курґа, Омска, Томска, Конска, Красноярска і Іркутстка (всї сї місцевости положені безпосередно при зелїзничім шляху), дальше в Барнаулї над рікою Об в полудневім Сибіри, в забалтійській области і Таврії. В послїдних часах перевозять часть бранців зі середносибірських таборів а особливо з Томска до Нікольска й Уссурійска, що лежать над рікою Амур у східнім Сибіри. Всї ті місцевости мають вправдї дуже зимне але чудово гарне зимове підсонє, яке дорівнує підсоню Швайцарії. Коли сонце сьвітить і нема вітру, то мимо зимна, яке доходить від 10 до 40 степенів Реоміра, побут на воздусї не є неприємний. Одначе в комнатах треба добре палити, і дійсно через цїлу зиму не вгасає огонь у кафльових печах сибірських хат.

Воєнних бранців розміщено в касарнях сибірських полків, які вимашерували на війну. Деякі сибірські касарні, а головно в більших містах як Томск, мають центральні огрівальнї, тож бранцям розміщеним в них не доскулює зимно так, як бранцям у Франції і Анґлїї, де вони розміщені в цельтах. Лише воздух в комнатах сибірських бранців майже неможливий, бо вікна подвійні, сильно закітовані і через цїлу зиму не відчиняють ся. Також блощицї доскулюють бранцям. Та ті нащі вояки, які проживали в часї битв в російській Польщі, призвичаїли ся вже не до одного лиха, а в кождім разї лекше їм подекуди зносити повисші невигоди в сибірських касарнях нїж брутальне обходженє і дуже лихий харч у Франції і в Анґлїї. Добродушність ї ввічливість Росіян і те, що нема у них ненависти до Нїмців, забезпечує воєнним бранцям добре трактованє їх зі сторони російських варт. А що так дійсно є, се признають самі бранцї в своїх листах, які надсилають до своїх країв.

Всї артикули живности є на Сибіри — головно в сїм роцї задля неможливости їх вивозу — дуже дешеві. Примірои пуд (16.36 кільоґрамів) пшеничної муки коштує около 75 сот., одно яйце 3 сот., справлена печена курка 60—75 сот., і тому ті бранцї, які мають трохи гроша з собою, могуть там добре віджпвляти ся, хоч „комісьний" харч, який дає правительство, не є лихий, а в кождім разї є той самий, який дістають російські жовніри. Лише почта від бранців і до них лихо функціонує. Причини сего є ріжні, а головно лихі і невиразні адреси, мало почт і почтових урядників на Сибіри, тай те, що російські урядники инакше як по російськи майже зовсїм не знають. Сеся послїдна обставина утруднює також цензурованє листів. А треба знати також і те, що російські урядники є дуже повільні і неточні. Також і пересилка пакунків і гроший є дуже утруднена а при тім і непевна. В кождім разї посилка гроший є певнійша нїж посилка пакунків. Є вказаним не надавати другої посилки на почту так довго, доки адресат не доніс, що одержав першу посилку.

З ГАЛИЧИНИ.

Броди. Після поступованя Москалїв в тім містї можна судити, що їх панованє не довге; вони забирають домашні знаряди (меблї) й вивозять до Росії цїлими ваґонами. Перед ведуть російські офіцири.

Бучач. Тут цїлковита руїна. 125 домів спалених, головно в ринку й сусїдних вулицях. З початку щадили Москалї місто, коли одначе завертали до Монастириск, почали рабувати й підкладати огонь. Роблено се після певного з гори уложеного пляну. Москалї мали сикавки наповнені нафтою і нею обливали доми за порядком, почім підпалювали смоляними похіднями.

Калуш. Сейчас по занятю міста Москалями почали ся рабунки й розбої і насильства над жінками. З початку зажадали Москалї закладників від Українцїв і Жидів. Українського закладника адвоката д-ра Коса вивезли на Сибір, а Жида Лейбу Шпіндля випустили.

Дрогобич. Всї доми цїлковито сплїндровані. Меблї поломані на дрібні кусні, дивани порізані, віконницї повідривані, доми-вілї богачів попалені. Найгірше брикали Москалї від 23. жовтня до 2. падолиста. Стріляли до людий на вулицях як до заяців, насилували жінки і т. д. Копальнї нафти заощаджено на висший приказ з Петербурга.

Станиславів. (Сї вісти походять ще з тих часів, коли Станиславів був в російських руках). Козаки обрабували цїлковито мешканя неприсутних урядників. Місто само ще не дуже потерпіло, але передмістя і сусїдні села. Микуличин цїлком знищений. На лїнії Стрий-Станиславів знищено тартаки зі всїми припасами дерева. Російські жовніри продають дерево по сьмішно низких цїнах, а то по 20 сотиків за фіру. В той спосіб богачі, які льокували свої капітали в підприємства деревні, цїлком збанкротували. Що Москалї не спалили, те розпродали за безцїн.

НА НАШІЙ ЗЕМЛЇ.

На розпутю десь далеко
Там сирота блудить,
Плаче, долю проклинає,
Білим сьвітом нудить.

А під тином удовонька,
Другу тулить, носить,
Витягає змерзлу руку
Тай їстоньки просить.

Над берегом у потока
Жовнїр рани миє,
Лице його від утоми
Чорнїє і ниє.

Та по злиднях нам ще певно
Усьміхнеть ся доля,
Висохнуть ще наші сльози,
Перейде неволя.

І пропаде наше горе,
Мине голосїнє,
По жовнярських трупах встане
Нове поколїнє.

Вийде з него і Мазепа,
І Хмель з козаками,
І ще колись погуляє
З нашими катами.

Петро Олексів, Торонто.

ЗА ВІТЧИНУ.

Се дїяло ся в часах великих воєн французького цїсаря Наполєона. Славний сей вожд хотів завоювати Еспанію і виправив ся до того краю зі своєю армією. Почала ся страшна війна двох народів. Проти наїзників Французів виступило не тільки еспанське війско, але цїлий народ. Навіть немічні старцї і жінки еспанські бороли ся по геройськи перед нахабним Французом. Один учасник тої кровавої і завзятої війни оповідає у своїх памятниках про такий геройський вчинок одної еспанської патріотки.

Одного вечера — так говорить сей очевидець — приїхало сїм гузарів до якогось села в Андалюзії, в околицї Ляс Кабезас де Сан Жуан, і, як звичайно, вибрали собі на кватиру найгарнїйший дім. Господиня, одна з найкрасших женщин цїлої околицї, зробила їм добру гостину. Вона говорила, що любить Французів і незвичайно хвалила їх мундури. По веселих жартах і похвалах запросила їх на смачну вечеру, при якій вино лило ся як вода.

— Ви-ж напєте ся також з нами? — припрошували господиню гузари.

Еспанка взяла повну чарку вина і випила його зі словами: „На здоровлє королеви Йосифови!" Випила ще одну чарку на щастє Французам. Гузари дякували їй за таку велику гостину. Та все таки великий запал Еспанки до Франції видавав ся їм підозрілим, тож запросили її, щоби їла також ті страви, які вона дала на стіл гостям. Еспанка не відмовила ся; вона їла дуже богато, а притім жартувала в дуже чемний спосіб, що її гості виставляють її на таку пробу.

В хатї Андалюзіянки було четверо дїтий: трох хлопців і одна гарна дївчина. Один гузар запитав ся, чи то дїти господинї, а коли одержав потакуючу відповідь, сказав:

— Нехай і вони їдять з нами вечеру.

— Завсїди якісь підозріня — мовила господиня. — Ох, панове Французи, ви є недобрі люди...

Опісля закликала вона свої дїти і казала їм їсти при гузарах.

— Не бійте ся — сказала до Французів — бачите, що дїти їдять так само як я.

По тих словах дала дїтям богато їсти, а гузари заспокоїли ся зовсїм і навіть жалували, що не вірили попередно у щирість господинї. Вони почали виправдуватись. Еспанка приняла їх виправдуваня трохи загнївана, трохи з усьмішкою. Вона не жалувала їм докорів.

— Нї, клену ся на вашу Богородицю з Айен і на нашого великого сьвятого Якова ді Компостеля, що я тепер вам пращаю.

— Добре, що ви вже не гнїваєте ся на нас, — сказав один гузар, що встав від стола і вернув ся з мандолїною в руках, яку знайшов на вікнї. — Тепер мусите нам заспівати „болєро".

— Знаменито! Еспанський танець! Ну же вперед і без гнїву! — закричали инші гузари.

Еспанка взяла до рук мандолїну, а пригриваючи собі, почала співати якусь веселу пісню. Гузари зачали співати також, але по кождій строфцї такт ставав щораз вільнїйший, а голос гарної Андалюзіянки щораз слабший. Нараз співачка поблїдла, її лице викривилось ... чи вийшли на верха, мандолїна випинула ся з її рук. Останною силою випрямила ся і пірвала повну чарку зі стола.

— Нехай живе наш король Фердинанд! — закричала і прихилила чарку до спалених уст, на яких виступила піна.

Гузари затревожені поглянули на себе.

— Нехай живе король Фердинанд! — крикнула. — Смерть Французам!

Всї шаблї вилетїли у воздух. Та при такім страханю на лици співачки показав ся тільки якийсь зловіщий сьміх і нещасна потрясла перечучи головою. Сьміється ще, паде на землю, вєть ся на землї як змий в пазурах орла, який його роздирає. Нарешті сказала вона страшним голосом отсї понурі слова:

— Я отроєна, мої дїти також отроєні.

А по хвилї, знова зі страшним сьміхом, додала:

— І ви також потроєні.

Така звістка перестрашила гузарів мов грім з ясного неба. На хвилину занїміли і стояли всї без руху, як заморочені. Та в ту мить стали вони мов скажені.

— Так? Так? І ми потроєні? кажи правду!

Одна вид малих дїтий, які вили ся по землї, тягнули ся до своєї матери, щоби на її лонї в послїдне спочати, закричали:

— Бачите ту відьму, ту чарівницю! Порубати її, посїчи на дрібні кавалки!

— Так, так, посїчи її, забиймо її!

І вже кинулись горячійші із слїпим гнївом зі шаблями, щоби замочити їх в серцю отроєної, коли один з розважнїйших сказав:

— Що, будете неживих убивати?

Тепер всї вернули ся назад і нїхто не мав відваги ударити перший.

Той один, що сказав сї слова, був найрозважнїйший між ними.

— Товариші! — мовив — не можна тратити часу, треба чим скорше шукати помочи. Я наймолодший між вами і як скажете, скочу на коня і припрю вам першого лїкаря, що його стріну. Коли загину по дорозї, то дарма: що стало ся, не вернеть ся.

Його пораду приняли всї і гузар поїхав.

По хвилинї оставші гузари почули болї, яких не чули досп через великий запал. Молодий гузар приїхав там, де сподївав ся найти поміч. Він мав ще стільки сили, що розказав про катастрофу, якої жертвою упав він і його товариші.

Ми були недалеко від сего села — кінчить своє оповіданє наочний сьвідок. — Два лїкарі і я поїхали там з відділом кавалєрії. Ми гнали вітром, та таки приїхали за пізно. З шістьох гузарів жило лише двох. Ми робили всьо, щоб їх уратувати, але дарма: всї померли серед страшних мук.

Дїти були вже зимні і лежали при боцї матери.

НОВИНКИ.

АРЕШТОВАНЄ ҐЛОМБІНСЬКОГО.

Польська часопись „Дзєннік Звьонзкови" доносить від Поляків з Парижа, що австрійські власти арештували одного з найвизначнїйших вшехпольських провідників, бувшого міністра зелїзниць, професора львівського університету і бувшого „презеса" польського кола у Віднп д-ра Станислава Ґломбіньского. Факт арештованя одного з найвпливовійших Поляків є дуже знаменним, бо вказує на зміну становища Австрії до Поляків. Одначе треба сумнївати ся, чи ся вість є правдива, бо польські часописи доносили, що Ґломбінський лишив ся у Львові, отже не могла його арештувати тепер Австрія.

СОРОК ДВА ЦЕНТИМЕТРОВІ ГАРМАТИ В ЦИФРАХ.

Щоби пізнати розміри ославлених нїмецьких 42-центиметрових гармат, подаємо оттут їх опис в цифрах:

Вага гармати 88.750 кільоґрамів, вага підстави 37.500 кільоґрамів, довжина дула 5 метрів, вага кулї 400 кільоґрамів, до гармати належить 172 складових частий, до перевозу уживаєть ся 12 ваґонів, гармату вмуровують 8 метрів глибоко.

Тими гарматами стріляли до твердинї Лієж з віддаленя 22.8 кільометрів, влучність колибаєть ся на просторі 12 метра, при першім вистрілї згинуло 1.700 людий, при другім вистрілї згинуло 2.300 людий, Намір і Мобеж дістали

...пше по 2 вистріли, форт Гуй здобули 1 вистрілом, уставлене гармати триває 25 годин, точне усталене напряму і віддаленя триває 6 годин, вікна пукають по вистріли у віддали 4 кільометрів, один стріл коштує 11.000 марок, до обслуги треба 200 людий.

Жовніри, що обслугують сї гармати, мусять мати охоронні накритя на уха, очи й уста і лежать на животї. Цїла гармата ю підмінювана і вразї небезпеки є обовязаний офіцир висадити її у воздух, щоби не дати в руки ворогам.

—o—

НОВА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ.

В місцевости Плейнс, Па. (коло Вілксбері), почала виходити нова українська ґазета п. н. „Україна". Є се урядовий орган новооснованого запомогового товариства „Вільна Україна". Ся часопись виходить що тижня в четвер (на 4 сторонах) і коштує на рік $1.50 (до Канади і Европи $2.00). За редакцію відповідає Василь Шклярик, а менаджером друкарнї є Іван Бойко. Зміст 1-го числа (з 18 марта 1915): В 101-шу річницю уродин Т. Шевченка. Страшний косар (вірш Шевченка), До членів та прихильників Тов. „Вільна Україна". Лист зі старого краю, Воєнні вісти. Далека ти а близка нам і Гей за морем за широким (гимни амер. Українців). Відозва до членів Тов. „Вільна Україна", Сьмішний кутик. Окрім того друкуєть ся ще в тій ґазеті „Чорна Рада" П. Кулїша. Є се літературний додаток „України" в формі книжки (12 сторінок).

ПОЗІР БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!

В суботу перед цьвітною неділею і в саму цьвітну неділю, се є 27. і 28. с. м. відбудеть ся в гали гр.-нат. церкви Сош. сьв. Духа при 160 Норт 5-та ул. велике представлене „Житє і Страсти Ісуса Христа" в рухомих образках (мувінґ пікчерс). Кромі тих образів будуть показувати ся і другі образи з теперішної великої війни европейської, кождого дня инші. Початок оба рази о годині 7. вечером. Вступ 25 цнт., а для дітий старших 10 цнт. Просимо ласкаво приходити як найчисленнійше на ті два вечери, бо се є дійсно щось правдиво красного і получене з користию душевною.

33,34,35 Комітет церковний.

ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО

ДЛЯ СПРАВ В АВСТРО-УГОРЩИНІ, НІМЕЧЧИНІ І РОСІЇ.

Правно затверджене урядом в Ню Йорку.

29 E. 7th Street, New York, N. Y.

1) Уділяє інформації певні і вірні тим, що бажали би довідати ся про уреґульоване приватних прав маєткових в старім краю а то в справі ґрунтів і реальностий, довгів і вірительностий особистих і табулярних. Рівнож в справах виготовлених в Америцї в послїдних часах перед війною контрактів, умов купна-продажи ґрунтів, реальностий, позичок, вписів табулярних, що дотичать старого краю.

Жадану інформацію одержить в найкоротшім часї, хто до листу з запитанями долучить на кореспонденційні кошти 52 цнт. в стемпсах.

2) Уділяє інформації, що дотичать всяких инших справ особистих і маєткових в старім краю та посередничить при вношеню всяких подань до властий в краю.

До листів в таких справах належить долучити на кошти кореспонденційні 52 цнт. в стемпсах.

3) Посередничить в вишукуваню позісталих в краю родин і свояків при помочи певних і міродайних чинників в старім краю.

До листу в таких справах належить долучити стемпс на 2 цнт. на вдповідь, чи уділене порученє вишуканя осіб може бути принято.

Відповідь на всякі запити уділяєть ся в найкоротшім часї.

Справи і кореспонденцію залагоджують: Т. Кисіль і В. Кніґиницький.

Foreign Information Office,

29 East 7th Street, New York, N. Y.

ОСОБИСТА СВОБОДА.

Пише Л. Н. Гамерлінґ.

В попередних статях під сим заголовком ми натякували на се, що чоловік, який потрафить запанувати над собою, се чоловік, що може думати про свободу. Се значить, що лиш той може бути справдї свобідний, хто має в собі спосібности, які дають йому можність жити свобідно між людьми, сповняти усе те, що потреба, взагалі всі обовязки, які до кождого належать, не жадаючи нічого надзвичайного для себе. „Добрий горожанин буде домагати ся свободи для себе тай буде ще гордитись, коли другі будуть мати свободу, якою він покористовуєть ся. Одним може з найлучших доказів правдивої любови свободи є спосіб, в який трактуєть ся меньшість в данім краю". Таке сказав Теодор Рузвельт у своїм викладі в сорбонськім університеті в Парижи в цьвітни 1910 року.

Богато залежить тут від характеру та його розвитку. Законні забезпеченя належать до другого раду, а такі закони, які наказують, що вільно а чого не вільно робити, ведуть радше до ослаблення ніж до розвитку характеру, на чім одиноко полягає свобода. Хто хоче бути свобідний, повинен наперед любити свободу, бажати її та боронити в разї потреби. Нема більшого блуда, як наставати на людий та напихати їм таку свободу, якої вони може не розуміють, якої вони не зможуть уживати та боронити її. Се так як би кормив дитину кавалком волового мяса.

Жити на свободї, до сего треба приучуватись. Воно так легко не приходить, на се не можна уживати ніяких мір. Хто хоче бути добрим, повинен вперед перестати бути лихим, бо в противнім разї не буде з сего ніякої користи. Се не є так як з машиною. Те саме дотичить свободи.

Свобода се так як би повздержливість від напитків. Її можна легко завести, хто лиш хоче сего та бажає стати повздержливим.

В сїй справі можна навести богато примірів з житя ріжних людий, можна навести численні виїмки з творів ріжних писателїв та учених, які стратили цїле своє житє на студіоване сих обставин. Богато в сїй справі можна примінити до полових зносин, до моральности взагалї.

Те саме дотичить і моральности дотично особистої свободи, на якій вона полягає, можна примінити се до надуживаня в їдженю та питю і богато инших річий. Коли правдива встидливість полягає на неприсутности річий, які підкопують встидливість, так само правдива свобода полягає на щоденнім, так сказатиб, поучуваню щодо уживаня свободи та покористуваня нею, правдива повздержливість полягає на уживаню добрих річий, але в такий спосіб, що їх не надуживаєть ся. В противнім разї усе те переходить в наліг та привичку.

З другої сторони, коли хто раз навчив ся вже уживати добрих річий та знає відріжнити добре від злого, коли навчив ся, що те або те є корисне для житя, буде завсїди оставати під впливом штучного подразненя, його природа буде подразнена і коли він раз закушає забороненого овочу, він певно стане його надуживати та може, яко такий, пійти з сеї причини до вязниці, або якого заведеня. На се також є численні докази, про що тут годі згадувати.

СЬМІШНЕ.

Довжник, побачивши в своїй хатї влїзливого вірителя, каже:

— І ви знова прийшли? То вам не встидно? Такий здоровий з вас чоловік а сидите дома, замісць пійти на війну!

—o—

МОСКОВСЬКІ „ЖАРТИ".

Москалї виволікають з домів громаду Жидів і кажуть пильнувати їм телєґрафічних дротів. Нараз з'являєть ся на кони козак, перетинає дроти і зникає. За хвилю вертають ті, що веліли Жидам стояти на сторожи, та потягають їх до відповіди за перетяті дроти. Трох перших-лїпших іде на шибеницю, а решта отримує на ринку відливаних 25 київ. „Праця".

ГАДКИ.

— Чи російське військо бореть ся в обороні культури?

— „Шур!" Бо можна сподївати ся, що по війні вже раз культура в Росії освободить ся з пут, які наложили на неї царські посіпаки.

*

У Вашінґтонї засуджено недавно на кару $5.00 властителя мула за се, що лишив його через ніч на улици. Наказано йому, щоби на будуче держав усе мула під дахом.

А кілько людий є у Злучених Державах без даху, а нїхто не дбає про них?

КАСОВИЙ ЗВІТ УКР. НАР. СОЮЗА

за місяць лютий 1915 р.

ПРИХОДИ:

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1.	515.60	51.	44.26
2.	103.62	52.	15.93
3.	169.69	56.	55.18
4.	82.04	57.	55.25
5.	13.13	60.	23.77
7.	169.89	63.	125.28
8.	17.95	65.	68.83
10.	154.71	66.	74.85
11.	13.18	67.	33.54
12.	138.81	69.	52.29
13.	61.82	70.	119.88
15.	24.06	71.	26.71
16.	29.86	73.	21.13
17.	39.28	74.	20.56
18.	36.83	75.	22.80
19.	20.01	76.	114.24
21.	34.42	77.	23.07
22.	27.04	78.	36.35
24.	32.56	79.	16.52
25.	9.69	81.	70.34
28.	47.69	82.	88.90
29.	141.07	86.	10.53
30.	128.30	87.	55.72
34.	6.58	88.	12.56
38.	154.18	89.	6.14
39.	66.61	90.	16.61
40.	63.72	91.	119.99
41.	39.57	94.	34.00
42.	28.33	96.	21.20
43.	20.10	97.	34.61
44.	11.28	98.	73.47
45.	69.05	99.	107.55
47.	49.70	100.	10.84
48.	6.96	102.	130.52
50.	28.69	104.	94.00

Відділ	запл.	Відділ	запл.
105.	51.68	256.	14.29
106.	192.14	258.	86.12
109.	120.01	259.	72.13
112.	28.40	261.	81.78
113.	38.83	262.	17.51
117.	63.38	263.	16.67
123.	32.43	270.	55.86
124.	26.83	271.	6.69
125.	21.28	274.	41.78
127.	95.50	275.	37.35
128.	43.13	276.	67.79
132.	63.98	277.	41.60
133.	144.09	278.	54.32
135.	40.72	280.	18.43
136.	68.82	282.	43.26
137.	47.33	283.	29.97
138.	19.05	284.	25.66
140.	26.85	286.	17.59
141.	62.48	288.	37.15
142.	80.78	289.	32.85
145.	19.19	290.	27.05
146.	23.14	291.	29.43
147.	69.83	292.	70.78
148.	31.02	293.	28.00
149.	64.12	295.	25.70
150.	11.25	296.	34.06
151.	51.75	300.	99.07
153.	42.97	301.	78.05
155.	124.86	303.	62.00
156.	20.60	304.	53.40
159.	11.00	305.	26.41
160.	75.74	307.	6.09
162.	14.37	308.	24.46
164.	5.23	309.	14.32
165.	63.74	312.	13.32
168.	46.16	314.	11.81
170.	94.35	315.	19.14
171.	32.14	316.	44.97
173.	29.34	317.	38.14
174.	27.78	318.	30.70
175.	79.32	320.	4.48
178.	31.24	321.	26.15
179.	75.23	322.	24.90
180.	8.18	323.	35.85
181.	12.62	324.	25.97
186.	65.62	325.	24.32
187.	86.45	326.	52.83
191.	39.18	330.	66.08
192.	62.91	332.	37.74
194.	37.66	334.	10.72
195.	32.33	336.	42.51
198.	15.64	338.	105.50
200.	27.98	339.	42.20
202.	30.01	341.	20.50
203.	37.34	342.	25.61
205.	28.64	343.	21.84
206.	45.42	344.	33.93
207.	46.38	346.	10.49
209.	81.20	347.	23.71
210.	25.57	349.	21.26
211.	36.09	350.	66.12
213.	91.69	351.	23.60
214.	21.92	354.	23.61
215.	46.82	355.	37.27
217.	97.60	356.	31.90
218.	90.43	357.	25.66
219.	50.13	360.	35.50
220.	42.22	362.	13.25
221.	167.94	363.	41.26
223.	36.37	364.	10.78
224.	24.96	365.	42.50
225.	61.12	366.	63.25
227.	5.51	367.	26.85
228.	40.60	369.	32.70
229.	155.10	370.	28.25
230.	33.54	371.	29.57
233.	29.02	373.	18.39
234.	70.28	378.	7.53
235.	49.52	379.	25.01
236.	15.76	380.	12.80
237.	99.71	381.	25.10
238.	13.25	384.	41.67
239.	102.38	385.	14.52
240.	24.34	386.	22.42
241.	32.55	388.	18.86
243.	27.87	391.	29.20
244.	44.57	392.	15.66
245.	24.12	393.	15.73
246.	21.40	394.	8.00
247.	62.52	395.	4.98
248.	25.04	396.	28.81
250.	28.45	397.	22.84
251.	51.46	400.	44.63
254.	16.16	401.	38.08
255.	44.10	402.	38.30

А. Шаршонь, кап. і %	109.80
Дайм і Трост Ко. %	19.55
„Свобода" кап., % і рент	264.12
С. Гладкий, рент	10.00
У. Н. Союз, рент	30.00
Вкладки членів за дїти	493.61
До фонду сирітського по бл. п.:	
С. Валько, від. 40	500.00
П. Брилевський, від. 43	250.00
С. Цюпа, від. 59,	500.00
М. Глух, від. 66	500.00
Н. Катренич, від. 81	600.00
Приходи друкарнї	2.760.17
Приходи за лютий	**18.261.28**

РОЗХОДИ:

Посмертне по бл. п.:	
Юлія Хиляк, від. 3.	1.000.00
Дмитро Фарило, від. 91.	1.000.00
Адам Зубрицький, від. 144.	800.00
Іван Мулик, від. 162.	500.00
Стефан Валько, від. 212.	1.000.00
Петро Брилевський, від. 301.	500.00
Антін Клїтус, від. 313.	1.000.00
Кость Кріль, від. 366.	1.000.00
Михайло Мороз, від. 325.	814.29
Яків Адамяк, від. 21.	1.000.00
Стефан Цюпа, від. 56.	1.000.00
Ілько Дибач, від. 369.	1.000.00
Мартин Глух, від. 303.	1.000.00
Панько Гацакіра, від. 81.	500.00
Николай Катренич, від. 81.	600.00
Франц Вуйто, від. 51.	142.00
Яків Льорчак, від. 95.	1.000.00
Іван Меклеаніс, від. 9.	500.00
Іван Зганич, від. 9.	500.00
Мих. Цигаровський, від. 99.	1.000.00
Запомоги з фонду посмертного:	
Андрій Жулик, від. 2, по жінцї	400.00
Клем. Калинич, від. 4, по жінцї	400.00
Антін Клїтус, від. 121, по жінцї	400.00
Іван Іванців, від. 217, по жінцї	200.00
І. Стависький, від. 26, втрата ока	200.00
Федір Ґіма, від. 39, втрата ока	200.00
Луць Ґерак, від. 47, втрата ока	100.00
Вас. Козій, від. 78, втрата ока	200.00
Ів. Язвінський, від. 213, нев. сл.	100.00
Дм. Концур, від. 233, нев. сл.	100.00
Тимко Липка, від. 300, нев. сл.	100.00
Ів. Міґала, від. 221, нев. сл.	100.00
Йос. Когут, від. 43, нев. сл.	100.00
Іван Кобеля, від. 29, нев. сл.	100.00
Запомоги з фонду убогих:	
Анд. Прочко, від. 186, злом. ноги	100.00
Февронa Болещак, від. 14, муж умово хорий	100.00
Ал. Бердій, від. 106, нев. сл.	50.00
Афтан Фентон, від. 76, нев. сл.	75.00
Теод. Жилка, від. 142. нев. сл.	50.00
Запомоги з фонду народного:	
Іван Ваверчак, з причини смерти сина Стефана (від. 155)	200.00
Мих. Голубець, з причини смерти доньки Марії (від. 65)	200.00
З фонду сирітського по бл. п.:	
Стефан Цюпа, від. 56,	500.00
Видатки адміністраційні:	
Платнї головних урядників	290.00
Поміч при реорґанізації	378.00
Платня головного опікуна	65.00
Книги і друки	39.50
Офісові видатки	199.81
Рент за лютий	30.00
„Просьвіта" за січень	239.10
„Свобода" за січень	840.30
Членські відзнаки	804.40
Розходи друкарнї	3.190.96
Розходи за лютий	**25.908.36**

Рахунок каси.

Готівка з кінц. січня 1915	196.845.19
Приходи за міс. лютий 1915	18.261.28
Разом	215.106.47
Розходи за міс. лютий 1915	25.908.36
Готівка з кінц. лютого 1915.	**189.198.11**

Білянс

з днем 28. лютого 1915 р.

Стан чинний.

Готівка	189.198.11
Морґечі	34.739.73
Реальність	19.500.00
Друкарня	25.600.00
	269.037.84

Стан довжний.

Фонд посмертний	31.281.49
„ резервовий	104.223.13
„ адміністраційний	47.785.96
„ убогих	11.093.08
„ народний	10.989.41
„ сирітський	63.664.77
	269.037.84

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
А. Шаршонь, гол. кас. У. Н. С.
С. Ядловський, г. фін. секр. У. Н. С.

ПОДИВЛЯЮЧИЙ ВИСЛІД.

„Пересилаю Вам свою подяку і хочу Вам донести, що була я так хора, що булам приневолена покликати двох лїкарів. Сказали вони менї, що кров починає кріпнути, і що жолудок не принимає корму. Тодї то пригадалам собі Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина, і післалам по 6 бутельок. По вижитю чотирох їх чулам ся цїлком добре. Уже рік минув від тої хвилї і не мала я від тодї ніяких забурень жолудкових. Числю тепер 67 лїт і лік сей поручаю кождому. Панї Юзефіна Андрлє, Гренд Рапідс, Віс". Так пише стара женщина, котра досьвідчила подивляючих вислїдів. Лік той перечищує внутренности, збуджує апетит і зміцняє тїло. Цїна $1.00. До набутя по всіх друґсторах.

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
(Adv.) Chicago, Ill.

Трінера Лінімент робить ослаблені мускули і сустави наново елястичними. Зменьшує скоро болї. Цїна 25 і 50 цнт., почтою 35 і 60 цнт.

ХТО ЩЕ НЕ МАЄ КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1915-ТИЙ РІК, НЕХАЙ СПІШИТЬ СЯ ІЗ ЗАМОВЛЕНЄМ. ГРОШІ МАЛІ — КОРИСТЬ ВЕЛИКА!

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до загального відома, що згідно з приписами статута Укр. Нар. Союза слїдуючі відділи зістали відсуспендовані з днем 22-го марта 1915 р.: 3 Олифант, Па., 13 Вотервліт, Н. Й., 38 Обурн, Н. Й., 42 Пасейк, Н. Дж., 69 Ню Йорк, Н. Й., 117 Ню Йорк, Н. Й., 140 Юнґставн, Огайо і 145 Алтуна, Па. Членам висше згаданих відділів зістали привернені всї членські права, до котрих вони були управнені перед суспендованєм відділів.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 22-го марта 1915.

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.
М. Угорчак, гол. рек. секр У. Н. С.

ВИСИЛКА СТАТУТІВ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УКР. НАР. СОЮЗА.

Отсим повідомляємо, що статути У. Н. Союза готові і висилка вже розпочалась.

Звертаємо увагу ПП. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилані на їх адреси статути є призначені для всїх членів.

Сими днями вислано статути ПП. секретарам слїдуючих відділів:

Почтою („парсел пост") для Відділів чч.: 233, 234, 238. 241, 244, 245, 246, 248, 254, 255. 256, 261. 262, 263, 271, 275, 277, 278, 280. 283, 284, 288, 289, 290, 291, 293.

На „Адамс Експрес" Відд. чч.: 1, 81, 102, 109, 112, 130, 140, 142, 146, 151, 155, 168, 173, 175, 187, 194, 206, 207, 218, 219, 224, 229, 230, 237, 239, 247, 250, 276, 296.

На „Амерікен Експрес" Відд. чч.: 87, 91, 96, 106, 125, 127, 128, 132, 136, 141, 165, 179, 192, 214, 217, 220, 221, 235, 240, 243, 251, 258, 259, 274, 282, 292, 295, 301.

На „Велс Фарґо Експрес" Відд. ч.: 225.

Просить ся ПП. секретарів дотичних відділів, щоби заняли ся відбором виласних на їх адреси пакунків і роздали статути своїм членам при найблизшій нагоді.

На случай не одержаня посилки, просить ся сейчас повідомити Гол. Уряд У. Н. Союза.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободї", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободї" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ОГОЛОШЕНЄ З РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Дня 17. лютого 1915 виїхала в ночи зложена відповідно пара, а то СЕМЕН ПАНЬКІВ і ГАСЯ КРУПКА. Семен Паньків є жонатий, походить з Вільхової, родом з Чесник, пов. Рогатин, котрий полишив в краю жену і четверо дїтий, а Гася Крупка з Пукова, по третій дитині дівчина. Хто буде знав їх адресу, нехай подасть ласкаво на адресу: 31—35

Mich. Wiknar,
194 Joseph Ave., Rochester, N. Y

(Зміст повисшого оголошеня заприсяжено перед публичним нотарем).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубрицї платить ся по 1 і пів цента за кожде слово за одноразове поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє).

ПОТРІБНО 20 АҐЕНТІВ, котрі можуть заняти ся продажею фарм, домів і лотів. Добрий заробок запевнений. Пишіть до: Senintcwiez & Dmyszko Co., 648 N. Racine Ave., Chicago, Ill. 31Б34

ХОЧУ КУПИТИ ФАРМУ 20 ДО 25 АКРОВ з будинками, віддалене від Ню Йорку не більше як 100 миль. Хто має на продаж таку фарму, прошу зголоситись особисто або листовно до ред. Гайдамаки. Пишіть на адресу: Haydamaka, 278 E. 10 Str., New York, N. Y. H. Scherbatyj.

РУСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. ШЕВЧЕНКА

має на складї молитвенники, Кобзарі, „Українську Музу", книжки о теперішній війні, календарі і всякі инші. Приходіть або пишіть на адресу: 11—

RUSKA KNYHARNIA
168 E. 4 Street, New York, N. Y.

Повідомляю Вп. Родимців про наш великий склад і гуртовну продажу

Бриндзї

Замовленя посилати на адресу: 32—35

J. FERENC,
405 E. 60th St., New York, N. Y.

ВИКАЗ

убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні.

—0—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. ґір. = артилерія ґірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пп. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), батальон або дивізію.

—0—

(Дальше).

Листа утрат ч. 88
видана 30. грудня 1914.

РАНЕНІ:

Мицишин Олекса, 80 п.
Мицик Іван, 30 п.
Микелита Іван, 30 п.
Микиташ Никола, 36 л.
Микитюк Фелікс, 80 п.
Микитин Юрко, 20 л.
Микитин Лев, 80 п.
Мирона Дмитро, 20 л.
Миронюк Никола, 36 л.
Миронюк Никола, 36 л.
Мисак Михайло, 80 п.
Мисак Теодозій, 80 п.
Миськів Антін, 30 п.
Миськів Никола, 36 л.
Мизюк Петро, 24 п.
Нацюк Василь, 36 л.
Начас Іван, 80 п.
Надорожняк Григорій, 80 п.
Надорожний Василь, 20 л.
Наґурський Василь, 36 л.
Нагайчук Юстин, 80 п.
Наґірний Роман, 20 л.
Нагнибіда Семко, 20 л.
Нагорняк Петро, 36 л.
Найда Іван, 30 п.
Накладюк Іван, 36 л.
Наконечний Йосиф, 80 п.
Наконечний Михайло, 80 п.
Накващький Василь, 80 п.
Наливайко Андрій, 80 п.
Наорлевич Никола, 30 п.
Наорлевич Роман, 30 п.
Нарок Максим, 80 п.
Нарольський Стефан, 80 п.
Наржимецький Франко, 30 п.
Настаровський Станислав, 30 п.
Насташин Август, 20 л.
Настюк Василь, 36 л.
Натолочний Юрко, 24 п.
Натурчак Софрон, 36 л.
Назарійчук Прокіп, 36 л.
Нечай Пилип, 30 п.
Недогонь Григорій, 80 п.
Недовіз Никола, 30 п.
Неґрук Петро, 24 п.
Неґжин Кароль, 30 п.
Непюк Семен, 24 п.
Нестерюк Павло, 36 л.
Нестор Роман, 80 п.
Несторук Михайло, 36 л.
Недогонь Яків, 80 п.
Никифорук Стефан, 24 п.
Николишин Сильвестер, 80 п.
Німащук Федор, 20 л.
Німчук Іван (однор. добр.), 24 п.
Німчук Михайло, 36 л.
Німоход Гарасим, 20 л.
Ніанюк Михайло, 20 л.
Нодзяк Василь, 36 л.
Ноґа Григорій, 30 п.
Новак Стефан, 80 п.
Новарський Мартин, 30 п.
Новосад Григорій, 80 п.
Новосад Тарас, 30 п.
Николайчук Іван, 36 л.
Николайчук Тимотей, 36 л.
Николайчик Михайло, 36 л.
Николюк Іван, 36 л.
Никифорчук Іван, 36 л.
Ніцак Семен, 36 л.
Пиаяик Никола, 36 л.
Одайський, 36 л. (7 комп.)
Окос Михайло, 80 п.
Олеарчук Никола, 30 п.
Олех Андрій (однор. добр.), 30 п.
Олегродський Іван, 80 п.
Олійник Олекса, 20 л.
Олійник Андрій, 80 п.
Олійник Юда, 20 л.
Олійник Павло, 80 п.
Олійник Петро, 80 п.
Олійник Тома, 80 п.
Олійник Василь, 20 л.
Олійник Іван, 80 п.
Олексевич Іван, 80 п.
Олексюк Ілько, 36 л.
Олексюк Кирило, 20 л.
Олексій Станислав, 36 л.
Олещук Іван, 30 п.
Олива Никола, 80 п.
Омелян Кирило, 30 п.
Омельчук Михайло, 80 п.
Омелюк Андрій, 80 п.
Онишко Олекса, 30 п.
Орда Іван, 30 п.
Орлецький Михайло, 36 л.
Орлинський Йосиф, 36 л.
Орловський Брониclав, 80 п.
Орнеляновський Григорій, 80 п.
Ортовський Ілько, 80 п.
Ортимюк Андрій, 36 л.
Орищин Гарасим, 30 п.
Оржоховський Йосиф, 36 л.
Осадчук Іван, 36 л.
Осуховський Карпо, 20 л.
Осик Стефан, 30 п.
Осійчук Григорій, 80 п.
Осінчук Олекса, 80 п.
Особа Олекса, 80 п.
Остафійчук Іван, 24 п.
Остафійчук Михайло, 20 л.
Остафійор Стефан, 36 л.
Останчук Ілько, 80 п.
Останчук Іван, 80 п.
Останчук Прокіп, 80 п.
Остапюк Аксентій, 24 п.
Останів Іван, 80 п.
Остапишин Григорій, 80 п.
Осташевський Франко, 80 п.
Остяк Олекса, 30 п.
Островський Адам, 20 л.
Остриженюк Дмитро, 20 л.
Осух Вітола (?), 36 л.
Озґа Іван, 30 п.
Нахолок Іван, 30 п.
Нахолюк Йосиф, 36 л.
Начковський Петро, 80 п.
Навло Юліян (однор. добр.), 36 л.
[illegible] Йосиф, 24 п.
Навюк Антін, 58 п.
Наком Іван, 30 п.
Пиком Василь, 30 п.
Пакула Михайло, 20 л.
Паламар Василь, 80 п.
Паламарчук Михайло, 80 п.
Пальцат Павло, 80 п.
Палійчук Никола, 36 л.
Палюшкевич Никола, 80 п.
Паличук Іван, 36 л.
Паличук Василь, 36 л.
Панас Василь, 80 п.
Панчак Василь, 80 п.
Паньонка Василь, 24 п.
Паньків Филимон, 80 п.
Паночко Олекса, 30 п.
Панзон Гнат, 30 п.
Паплинський Дмитро, 80 п.
Парахим Василь, 80 п.
Парахонька Іван, 20 л.
Паращин Онуфрій, 20 л.
Паровський Томко, 20 л.
Партола Микола, 80 п.
Парий Гринько, 30 п.
Парий Іван, 80 п.
Пасербський Йосиф, 80 п.
Пастух Кирило, 36 л.
Пастух Лука, 80 п.
Пастух Михайло, 80 п.
Пастух Семен, 80 п.
Пастушок Никола, 80 п.
Пасинок Іван, 80 п.
Патка Рафаїл, 80 п.
Павлюк Никола, 36 л.
Павлів Іван, 80 п.
Павлів Петро, 20 л.
Павловський Антін, 30 п.
Павловський Йосиф, 80 п.
Павлюк (інф.), 36 л.
Павлюк Григорій, 30 п.
Павлюк Гриць, 36 л.
Павлюк Іван, 36 л.
Павлюк Матвій, 20 л.
Павлик Григорій, 30 п.
Пазюк Лука, 36 л.
Печук Григорій, 20 л.
Пелех Олекса, 30 п.
Пелещук Лука, 30 п.
Пенцак Василь, 80 п.
Перегінчук Іван, 36 л.
Перепічка Михайло, 20 л.
Пересконький Василь, 80 п.
Перімок Іван, 20 л.
Пержан Тимофій, 36 л.
Петолька Павло, 80 п.
Петлик Ілько, 36 л.
Петраш Василь, 36 л.
Петраш Роман, 20 л.
Петращук Теодозій, 36 л.
Петрів Стефан, 36 л.
Петрус Йосиф, 36 л.
Петринка Никола, 80 п.
Петришин Іван, 36 л.
Петришин Зиновій, 30 п.
Петровський Йосиф, 36 л.
Пясецький Маріян, 80 п.
Пилипишин Теодор, 80 п.
Пилипів Іван, 20 л.
Пилипів Антін, 20 л.
Пилипюк Олекса, 36 л.
Пилипко Василь, 24 п.
Пиндик Демко, 80 п.
Пирожак Гринь, 20 л.
Піцюк Юрко, 36 л.
Підгайний Яків, 30 п.
Підлеський Семен, 80 п.
Підскальний Іван, 20 л.
Пінковський (інф.), 20 л.
Пішкевич Альбін, 30 п.
Півторак Іван, 80 п.
Плаксій Дмитро, 36 л.
Плечистий Антін, 36 л.
Площанський Петро, 36 л.
Плищук Стефан, 24 п.
Поцілуйко Іван, 80 п.
Подлітейчук Іван, 24 п.
Подоляк Іван, 80 п.
Подолянчук Василь (однор. добр.), 80 п.
Подольський Іван, 20 л.
Подсада Тома, 30 п.
Подвінський Франко, 80 п.
Покимброда Стефан, 30 п.
Полатайко Іван, 36 л.
Половчук Ізидор, 20 л.
Попаденчук Прокіп, 36 л.
Поплавський Василь, 24 п.
Попович Іван, 36 л.
Попович Петро, 30 п.
Попович Теодор, 30 п.
Попович Василь, 36 л.
Попинюк Танаско, 36 л.
Порхун Ілько, 80 п.
Порібняк Василь, 36 л.
Порщт Йосиф, 36 л.
Посiпiшил Іван, 80 п.
Потелицький Іван, 30 п.
Потоцький Юрко, 36 л.
Потопник Ілько, 80 п.
Поторейко Станислав, 30 п.
Потріщ Михайло, 30 п.
Повpозник Яків, 80 п.
Познанський Никола, 80 п.
Працьовитий (інф.), 30 п.
Прус Петро, 30 п.
Проць Іван, 80 п.
Проць Никола, 30 п.
Процюк Василь, 36 л.
Процик Онуфрій, 36 л.
Процишин Андрій, 20 л.
Прокінчук Петро, 36 л.
Прокінчук Михайло, 36 л.
Прокінчук Никифор, 36 л.
Прокопів Франко, 20 л.
Прийма Іван, 30 п.
Приймак Андрій, 80 п.
Притула Максим, 20 л.
Пшон Йосиф, 80 п.
Пшигродзький Василь, 36 л.
Псюрський Михайло, 80 п.
Пубас (інф.), 30 п.
Пукас Станислав, 30 п.
Пулак Дмитро, 30 п.
Пущинський Павло, 30 п.
Путка Никита, 80 п.
Рабинюк Роман, 36 л.
Радчук Емануїл, 30 п.
Радецький Михайло, 30 п.
Радлинський Казимир, 30 п.
Радик Іван, 36 л.
Рак Домин, 80 п.
Ратушняк Захар, 20 л.
Ратушинський Василь, 30 п.
Равлюк Михайло, 36 л.
Равлик Михайло, 30 п.
Рекас Томко, 80 п.
Репецький Ілько I/11 г.
Решетило Ілько, 80 п.
Решітник Никола, 36 л.
Рештарський Матій, 30 п.
Ревич Павло, 80 п.
Резуняк Петро, 36 л.
Ріснюк Никола, 20 л.
Рогуля Андрій, 30 п.
Роговський Володислав, 80 п.
Роговський Михайло, 80 п.
Ройко Павло, 30 п.
Романюк (інф.), 36 л. (6 комп.)
Романюк Антін, 20 л.
Романюк Дмитро, 36 л. (7 комп.)
Романюк Дмитро, 36 л. (1 комп.)
Романюк Яків, 36 л.
Романюк Никола, 30 п.
Романюк Роман, 80 п.
Романів Василь, 80 п.
Романів Стефан, 30 п.
Романич Ілько, 80 п.
Ронин Андрій, 80 п.
Ропушинський Мартин, 30 п.
Росманишин Стефан, 30 п.
Ропка Василь, 36 л.
Рошка Василь, 24 п.
Ровенчук Михайло, 36 л.
Ровінський Йосиф, 36 л.
Рожик Іван, 80 п.
Рожнів Михайло, 20 л.
Розумпійко (інф.), 30 п.
Розвадовський Антін, 36 л.
Рудка Дмитро, 20 л.
Рудницький Казимир, 80 п.
Рудницький Стефан, 80 п.
Рудницький Василь, 30 п.
Рудий Теодор, 80 п.
Рудик Антін, 80 п.
Рудик Іван, 36 л.
Рудзінський Іван, 80 п.
Рус Іван, 30 п.
Русин Іван, 36 л.
Русин Петро, 36 л.
Руснак Йона, 36 л.
Руснак Іван, 36 л.
Рущак Іван, 24 п.
Рущак Михайло, 30 п.
Рибачок Луць, 20 л.
Рибак Петро, 80 п.
Рибакевич Дмитро, 80 п.
Рибойчук Стефан, 30 п.
Рихва Михайло, 80 п.
Рикалюк Михайло, 20 л.
Римарчук Стефан, 80 п.
Ринда Андрій, 30 п.
Ржечковський Михайло, 80 п.
Сабадох Іван, 20 л.
Сабецький Іван, 20 л.
Сабельський Лев, 30 п.
Садовяк Антін, 36 л.
Садовський Іван, 80 п.
Саґан Стефан, 80 п.
Саїв Іван, 30 п.
Саєвич Кароль Михайло, 24 п.
Саєвич Лев Тадей, 36 л.
Салабай Павло, 80 п.
Саламанчук Григорій, 30 п.
Саламанчук Василь, 30 п.
Салік Рудольф, 80 п.
Соломон Едвард, 80 п.
Саміла Василь, 20 л.
Самотій Никола, 30 п.
Савдя Антін, 36 л.
Сапович Никола, 36 л.
Сатановський Іван, 80 п.
Сава Томко, 20 л.
Савчук Андрій, 36 л.
Савчук Дмитро, 36 л.
Савчук Матвій, 30 п.
Савчук Петро, 36 л.
Савяк Гринь, 20 л.
Савка Никола, 30 п.

(Дальше буде).